

VERGANE GLORIE.

Gevechtstank, Middelzwaar, Rups: Mk 5/2 [Centurion], m/kanon 105 mm, L7A1.

Deel 12.

P. Smits

De Koninklijke Landmacht en de gevechtstank Centurion.

Medio 1947 had de Amerikaanse Regering op voordracht van de Minister van Buitenlandse Zaken het besluit genomen haar bondgenoten te ondersteunen bij de opbouw van hun verwoeste natie. Het genomen besluit vormde de basis waarop een plan met twee hoofddoelen werd gelanceerd. Zowel in economisch opzicht als wel bij de opbouw van de eigen defensie organisatie kregen de verarmde naties ondersteuning. Een en ander werd ingegeven door de dreiging welke uitging van het Communistische Rusland. Het Mutual Defense Assistance Programme [afgekort in MDAP] was gericht om de verarmde Europese landen te ondersteunen met de opbouw van de eigen verdedigings-organisatie. In het kader van het MDAP, lag de beslissing met betrekking tot de materieelkeuze, bij de overheid van de Verenigde Staten van Amerika.

In eerste aanleg was de Amerikaanse keuze uitgevallen ten gunste van de 46.000 kilogram wegende eigen middelzware gevechtstank M47 Patton. Deze middelzware gevechtstank was uitgerust met een 90 mm vuurmond en twee 7,62 mm machinegeweren. Internationale ontwikkelingen waren er de oorzaak van het dat er onvoldoende gevechtstank M47 beschikbaar kwamen. Op 25 juni 1950 braken tussen Noord- en Zuid-Korea de vijandelijkheden uit. Een tweede reden was het reserveren van de gevechtstank M47 voor het nog op richten Duitse Leger. Medio 1955 trad Duitsland toe tot de NATO-verdedigingsorganisatie. Medio 1952 werd om deze reden besloten over te stappen van de middelzware gevechtstank M47 Patton te vervangen naar de Britse A-41 middelzware gevechtstank Centurion.

Vrij kort na deze beslissing werd namens de Amerikaanse Regering, in 1952, een order getekend voor de levering van de 592 gevechtstanks Centurion Mk 3 in bruikleen aan de Staat der Nederland. Dit aantal was lager dan de behoefte die door de Nederlandse Generale Staf was berekend, van 788 gevechtstanks exclusief de vereisten oorlogsreserve. De kostprijs van de gevechtstank per stuk bedroeg fl. 600.000,- wat vandaag de dagen neer komt op € 272.268,-. Men streefde daarbij ernaar dat de levering begin 1954 op gang zou komen. Er zijn echter bronnen welke melding maken dat in het kader van het hulpverleningsprogramma een ander aantal gevechts-tanks Centurion in bruikleen zou zijn verstrekt. De overige gevechtstank zouden door de Staat der Nederlanden uit eigen middelen zijn aangekocht. Echter er zijn geen bewijzen gevonden welke dit gegeven ontkennen of bevestigen. Gezien de geschiedenis gaat de voorkeur van de schrijver naar het feit dat alle 592 aanwezige gevechtstanks Centurion via het MDAP in bruikleen zijn verstrekt.

De snelle levering was er debet aan, dat bij de Koninklijke Landmacht een aantal problemen om een snelle en adequate oplossing vroegen. Op 12 januari 1953 arriveerden de eerste drie gevechtstanks op Nederlands grondgebied via de haven van Rotterdam. In de uitgave nummer 4 van jaargang 1953 maakt de "Legerkoerier" in een kort artikel melding van het feit dat de eerste drie gevechtstanks Centurion voor de Koninklijke Landmacht zijn gearriveerd. Binnen een kort tijdsbestek diende door zorg van het British Army on the Rhine [BAOR] een groep kerninstructeur te worden opgeleid. Deze groep kerninstructeurs vormde de basis waarop later de opleidingen bij de Koninklijke Landmacht werden opgebouwd. De groep kerninstructeurs kan worden opgesplitst in twee groepen respectievelijk op het gebied van bediening en een groep voor het onderhoud/instandhouding van de gevechtstank.

Het Artillerie Schietkamp bij Oldenbroek was geschikt om de tankbemanning van de gevechtstank M4 de voorgeschreven schietoefening te laten uitvoeren. Echter de pantsermunitie voor de 20 pponder kanon kende voor die tijd een enorme dracht. Om deze reden konden tankformaties uitgerust met de gevechtstank Centurion, voor het uitvoeren van schietoefeningen geen gebruik meer maken van het schietterrein van het Artillerie Schietkamp. Het BAOR stelde de

Nederlandse Cavalerie in de gelegenheid gebruik te maken van de schietbanen gelegen op de Lüneburgerheide in de sector Berge/Hohne. Voor de opleiding van de toekomstige tankbemanningen en het ten uitvoer brengen van de eerste elementaire schietoefeningen zocht en vond de legerleiding een geschikt terrein op het eiland Vlieland. Het betrof het militair oefenterrein de Vliehorst welke door de Koninklijke Luchtmacht werd aangewend voor het oefenen van een aanval vanuit de lucht op gronddoelen.

Ook in infrastructureel opzicht diende voor de levering van de Centurion de nodige wijzigingen te worden doorgevoerd. De beschikbare infrastructurele voorzieningen waren ontoereikend. Zo was er een tekort aan parkeerloodsen of overkappingen voor de gevechtstanks maar ook aan onderhoudsloodsen en magazijnloodsen, etc., etc. Helaas bleek de legerleiding niet in staat de eerste en noodzakelijke aanpassingen door te voeren voordat de eerste gevechtstank Centurion arriveerde. Dit had tot gevolg dat de gevechtstanks en de noodzakelijke maar schaarse reservedelen in de buitenlucht onder afdekzeilen waren opgeslagen.

Een andere factor betrof de bevoorrading van de tankformaties. Het bevoorradingssysteem was niet ingesteld op eenheden met een enorm verbruik aan brandstof, smeermiddelen en munitie. Het bestaande bevoorradingsslijnen met in het bijzonder de brandstofvoorziening was geënt op kleinverbruiker. Het bevoorradingssysteem waarmee de KL zijn legerkorps van brandstof voorzag, stamde nog uit de periode van de geallieerde opmars op het vasteland van Europa. Dit was gebaseerd op

Afb. 05:

Schieten bij duisternis met de gevechtstank Centurion Mk 5/2.
[Bron: onbekend]

de ruiling van een lege jerrycan met een inhoud van 20 liter tegen een volle jerrycan. Pas medio 1965 kwam hierin enige verbetering met de verwerving van een aantal terreinvaardige tankvoertuigen. Defensie plaatste bij de DAF fabrieken een order voor de levering van 96 terreinvaardige tankvoertuigen YF-616. Het voertuig was uitgevoerd met een brandstoftank met een inhoud van 7.000 liter en een eigen pompinstallatie. Veranderde inzichten bij de tankopbouw waren er debet aan dat dit type voertuig pas medio 1967 ter beschikking kwam van de eenheden. Bij de bevoorradingseenheden werd voor elke Centurion tankbataljon vijf YF-616 met een gezamenlijke inhoud van 35.000 liter, ingedeeld. De YF-616 zijn in het voertuigbestand van de defensieorganisatie opgenomen onder de voertuigkentekens KN-77-01 tot en met KN-77-96.

Ook de aanvoer van munitie en de afvoer van de hulzen, dit laatste alleen in vredetijd, bleef lange tijd een kwestie van mankracht. Voor de legerkorpsartillerieformaties zijn een aantal vrachtauto's YA-328 en YA

616 uitgerust met een HULO loopkraan. Met de loopkranen werd een positieve ervaring opgedaan. Het is niet duidelijk waarom dit bij artillerie-eenheden wel kon en bij de cavalerieformaties niet. Medio 1985 kon de bevoorrading, naar munitieverdeelplaats, overstappen op de aanvoer van munitie per pallet. Dit werd mogelijk dankzij het beschikbaar komen van de Trekker, 100kN, 4x4, YTV2300 (DAF) met een laadvermogen van 10 ton. Maar ook de aanvoer van de munitieverdeelplaats naar de gebruiker werd in dezelfde periode aangepast. Bij de gebruikende eenheden kwamen viertronnens ter beschikking welke waren uitgerust met een autolaadkraan.

Een volgend probleem waarmee de Generale Staf te maken kreeg was de benodigde transportcapaciteit om de gevechtstanks over grotere afstand over de weg te kunnen verplaatsen. Uit de Geallieerde Legerdump en via het MDAP had de Koninklijke Landmacht de beschikking gekregen over een aantal, mogelijk zestig ballasttrekkers M20 van Amerikaanse herkomst. Voor de ballasttrekkers waren 77 aanhangwagens tankvervoer M19 beschikbaar. Echter het trekkend vermogen van de ballasttrekker M20 was krap voldoende om de M19 aanhanger beladen met de zwaardere gevechtstanks Centurion met een normale snelheid te kunnen verplaatsen. Het dragend vermogen van de aanhanger M19 was wel voldoende doch vereisten wel een aantal aanpassingen. Ondanks de aanpassingen bleven de aanhanger voor problemen zorgen. De Koninklijke Landmacht zag zich genoodzaakt

Instroming.

De instroming van de gevechtstank Centurion kan worden gesplitst in twee periodes. In de jaren vanaf 1953 tot en met 1956 kreeg de KL de beschikking over 592 gevechtstanks Centurion Mk 3. Onder voertuigregistratienummers KX-10-01 tot en met KX-15-92 zijn de gevechtstanks opgenomen in het voertuigbestand van de Koninklijke Landmacht. In de periode 1959 tot medio 1960 stroomde nog eens 70 gevechtstanks Centurion in maar nu van de versie Mk 7. Dit laatste bestand werd opgenomen onder de voertuigregistratienummers KX-94-00 tot en met KX-94-69.

Afb. 06:

Transport van de gevechtstank Centurion per spoor.

[Bron: onbekend]

De Koninklijke Landmacht ontving in de periode van 1953 tot en met 1959 voor elke gevechtstank Mk 3 één montrailers in bruikleen. Er werd ook melding gemaakt dat er slecht 588 exemplaren van de éénwielige brandstofaanhanger zouden zijn geleverd. Kijkende naar de uitgegeven kentekens kan worden vastgesteld dat er inderdaad 592 montrailers zijn geleverd. Onder de kentekensserie KX-00-01 tot en met KX-05-92 zijn de brandstofaanhanger opgenomen in het materieelbestand van de Koninklijke Landmacht.

Daarnaast ontving landmacht in de jaren 1956 tot en met 1958 naast de gevechtstank ook 44 Armoured Recovery Vehicles, Centurion Mark 2 of op zijn Nederlands de Centurion Bergings-tank. Op een later tijdstip werden aan het aantal van 44 exemplaren nog eens 22 bergingsvoertuigen toegevoegd. De 66 bergingstank werden geregistreerd in de materieelbestand met de voertuigkentekens KX-06-51 tot en met KX-07-16.

begin jaren vijftig bij de Britse Transport Equipment (Thornycroft) Ltd., Bastingstoke, Hants, twee versies van de Mighty Antar aan te schaffen. De verwerving betrof een aantal schoteltrekkers welke gekoppeld zouden worden met een door DAF te ontwikkelen en te produceren oplegger, gevechtstankvervoer 50 ton, 16 wielen, YTS 10050 [2330-17-708-45240. Toen de ontwikkeling van de oplegger bij DAFstagneerde zijn dertig schoteltrekker omgebouwd tot ballasttrekker. Na de instroming is de ombouw teruggedraaid.

Met het in oostelijke richting opschuiven van de voorste lijn eigen troepen in eerste aanleg tot voor de Weser en later tot aan de Elbe keerde het transportprobleem in alle hevigheid terug op het bordje van de Generale Staf. Daarbij maakte de Generale Staf de keuze om de militaire wielvoertuigen op eigen kracht over de weg te verplaatsen naar het operatie-gebied. De rupsvoertuigen gingen per railvervoer en later deels per dieplader richting Duitse Laagvlakte. Als begin jaren tachtig het aantal beschikbare flatcars, in eigen beheer, naar 478 exemplaren is gebracht nam het opvoeren van de gevechtstank, naar het operatiegebied, nog altijd drie dagen in beslag. Ook de gemechaniseerde artillerie slokte een deel van de aanwezige en noodzakelijke transportcapaciteit op. Voor het vervoer van het lichtere gepantserde rupsvoertuigen bleef het Eerste Nederlandse Legerkorps afhankelijk van de platte spoorwagens welke in eigendom waren van de Nederlandse Spoorwegen.

Na de overdracht van de gevechtstank Centurion Mk 3 werden deze vrijwel direct opgewaardeerd naar Mk 5 configuratie en toegewezen aan een van de parate cavalerieonderdelen. Tot dat moment waren de parate cavalerieonderdelen uitgerust met de gevechtstank M4 Sherman. De vrijkomende gevechtstanks M4 Sherman werden doorschoven naar de mobilisabele onderdelen. Een aantal van deze mobilisabele tankformaties bestonden voor de toewijzing van de noodzakelijke gevechtstank slechts op papier. De personele vulling was grotendeel afgerond maar er waren geen gevechtstanks beschikbaar.

De 4de Infanteriedivisie was het enige operationele parate formatie in de organisatie van het Eerste [NL] Legerkorps. Om deze reden werden de tankonderdelen welke bij deze divisie waren ingedeeld hoog op de prioriteitenlijst geplaatst voor de vulling met de gevechtstank Centurion. Binnen de divisieorganisatie kende men het 4de Bataljon Zwarte Tanks als het 41ste, 42ste en 43ste Eskadron Zwarte Tanks. Deze zelfstandige eskadrons zware tank maakte deel uit van de organisatie van het infanteriegevechtsregimenten. Hoge prioriteit werd gegeven aan het toewijzing van de gevechtstank Centurion als die van geschoold personeel. De mobilisabele formaties kregen een lagere prioriteit.

In de periode dat de Centurion gevechtstank bij de eenheden instroomden openbaarde zich opnieuw een aantal problemen. Uit de lange rij van problemen valt een aantal factoren op. De onderhoudscapaciteit vertoonde ernstige hiaten. De bevoorrading van reservedelen was niet goed geregeld en vertoonde tekortkomingen. Dit probleem was tot de uitstroming van de gevechtstank Centurion nooit naar behoren opgelost. Ook beschikten de eenheden nog niet over voldoende opgeleid personeel. Dit laatste had zowel betrekking op het instructief als personeel belast met het onderhoud. Het speciale gereedschap dat benodigd was om het vereisten onderhoud naar behoren te kunnen uitvoeren ontbrak.

Verder was er een aanvang gemaakt met de toewijzing en versterken van de gevechtstank Centurion voor opleidingsdoeleinden. Het Depot Cavalerie te Amersfoort, de Rij- en Tractieschool te Veldhoven, de School Technische Dienst te Utrecht als Koninklijk Militaire Academie in Breda ontvingen de voor dit doel benodigde aantallen gevechtstanks Centurion. Deze gevechtstanks waren onttrokken aan het bestand gevechtstanks van de mobilisabele tankeenheden. Deze onttrekking werd op een later tijdstip aangeduid als "Uitgesteld Materieel".

In de jaren zestig maakte de Koninklijke Landmacht met de regelmaat gebruik van in het Frankrijk gelegen oefengebied la Courtine. Om het onnodige transporteren van de gevechtstanks te voorkomen en

daarmee de kosten te drukken werden ongeveer twintig gevechtstanks Centurion na overleg op Frans grondgebied gestationeerd. Ook ten behoeve van de cavalerie school en de wisselset in verband met het uitvoeren van reparaties op hoger echelon en basisonderhoud waren een aantal gevechtstanks gereserveerd. Ook de voor deze doeleinden

bestemde gevechtstanks zijn onttrokken aan het materieelbestand van de mobilisabele eenheden van de 5de Divisie, met alle gevolgen van dien ingeval van. Door al deze maatregelen kende de 5de Divisie een ernstig tekort aan gevechtstanks Centurion. In totaal betrof het rond de 120 gevechtstanks

Gevechtstank Centurion en afgeleide versies.

De Nederlandse grondstrijdkrachten kenden van de gevechtstank Centurion meerdere versies welke bij de tankbataljons in gebruik zijn geweest. Echter, de basis was en bleef de gevechtstank Centurion Mk 3.

Dit laatste was niet van toepassing op de gevechtstank Centurion Mk 7

- * Middelzware Gevechtstank, Rups: Mk 3 [Centurion] m/kanon 20 pounder.
- * 2320-17-612-8908. Middelzware Gevechtstank, Rups: Mk 5 [Centurion] m/kanon 20 pounder.
- * 2320-17-614-3698. Middelzware Gevechtstank, Rups: Mk 5/2 [Centurion] m/kanon 105-mm, L/53, L7A1.
- * 2350-17-612-8907. Middelzware Gevechtstank, Rups: Mk 7 [Centurion] m/kanon 20 pounder.
- * 2350-17-708-8411. Middelzware Gevechtstank, Rups: Mk 7/2 [Centurion] m/kanon 105-mm, L/53, L7A1.
- * 2320-17-617-0570. Middelzware Gevechtstank, Rups: Mk 3 [Centurion] m/buldozerblad.
- * 2320-17-612-8906. Bergingsvoertuig, Rups: ARV, Mk 2 [Centurion].
- * 2320-17-617-0570. Schaarbrugvoertuig, Rups: Mk 5 [Centurion].

Gevechtstank Centurion Mk 3.

Op basis van de bestaande Mk 2 zijn een aantal verbeteringen uitgevoerd met in het bijzonder de bewapening. Bij de Mk 3 is standaard de Ordnance QF 20 pounder Mk 1 [83,4 mm] vuurmond toegepast welke daarmee de 17-pounder Mk 6 verving. Gelijktijdig met het toepassen van de 20-pounder bewapening is ook een nieuw vuurleidingsysteem en aangepast stabilisatiesysteem ingebouwd.

Ook is de lengte van de gevechtstank ten opzichten van de voorafgaande modellen 114 mm korter. De lader beschikt, voor de beveiliging van de eigen gevechtstank met bemanning niet meer over het 2-inch rookmortier. De waarnemingsperiscope van de lader was nog op het torendak gemonteerd. Onder het motordek bevond zich een Rolls-Royce Meteor krachtbron van de versie Mk 4B met een vermogen van 650 paardenkrachten.

Gevechtstank Centurion Mk 5.

Vickers ontwikkelde in 1952 de gevechtstank Centurion Mk 5 bewapend met een 20 pounder vuurmond. Het 20 pounder vuurmond is uitgerust met een schietbuis van het type B. Later stonden meerdere type schietbuis al of niet uitgerust met een contragewicht of rookafzuiger. Na de beproevingsessie neemt Vickers de Mk 5 versie in productie. Een ander aanpassing was de vervanging van de 7,92 mm Besa mitrailleur door een .30x06-inch [7,62x63-mm] Browning M1919A4 of M1919A5 coaxiaal mitrailleur. Het in de achterwand van de gevechtstank toegepaste ontsnappingsluik behoorde met de introductie van de Mk 5 versie tot het verleden. Een van de redenen is, dat vanaf de Centurion Mk 5 een nieuw type gegoten gevechtstank werd toegepast. Dit type gevechtstank onderscheidt zich van zijn voorganger door de plaatsing van de waarnemingsmiddelen ten behoeve van de lader in het

Gevechtstank Centurion Mk 5/2.

De basis is een gevechtstank Centurion Mk 5 waarbij de 20-pounder vuurmond is vervangen door een 105 mm vuurmond. De bij de Nederlandse strijdkrachten doorgevoerde [gevechtsverhogende] modificaties op de gevechtstank tank Mk 5/2 waren afkomstig van versies met een hoger marknummer. Zoals het toepassen van de infraroodnachtzichtoptiek en een bagagerek aan de achterzijde van de gevechtstank. Beiden zijn door de producent pas bij de Mk 6 versie

Gevechtstank Centurion Mk 7.

Medio 1953 werd door producent Leyland de gevechtstank Centurion Mk 7 bewapend met de 20 pounder vuurmond met rookafzuiger ontwikkeld. De reden achter de ontwikkeling was de te korte actieradius van de eerste generatie gevechtstank Centurion. De gevechtstank blijft nagenoeg ongewijzigd maar het rupsonderstel is volledig opnieuw ontwikkeld. De gevechtstank werd intern uitgerust met een meedraaiende torenkooi. Bij het onderstel zijn wijzigingen ondermeer waar te nemen bij het motordek in verband met het verlengde onderstel. Het verlengde rupsonderstel komt onder meer

en Mk 7/2. Binnen het materieelbestand van het 1ste [NL] Legerkorps heeft men de beschikking gehad over de:

Afb: 07.

Op de voorgrond de gevechtstank Centurion Mk 5 met links daarvan een gevechtstank Centurion Mk 5/2. Beide gevechtstank behoorden tot 101 Tankbataljon, Huzaren Prins Alexander staan nog op stalen rupsbanden ook wel oorlogstrack genoemd.

[Bron: onbekend]

gegoten oplopende deel. Ook is het laderluik 180 graden gedraaid. Bij de nieuwe gevechtstank ligt de rechte zijden van het ladersluik evenwijdig aan de zijkant van het dak. Ten behoeve van de schutter is een verbeterde richtperiscope in gebruik genomen.

doorgevoerd. De .50 inch mitrailleur L21A1 Rangings Machine Gun [RMG] werd pas bij de Mk 6/2 standaard gemonteerd. De isolatiedekens om de schietbuis zijn van producentzijden pas vanaf de Mk 10 standaard toegepast. Al deze modificaties hebben de Nederlandse legerleiding er niet toe kunnen verleiden een wijziging in de type aanduiding door te voeren.

door het toepassen van een grotere uitwendige brandstofvoorraad aan de achterzijden van het rupsonderstel. De brandstofvoorraad is door deze maatregel opgelopen naar 1036 liter. Met de wijziging van het motordek is deze gelijktijdig hoger op het onderstel geplaatst. Een andere aanpassing was het munitieluik aan de linkerzijden van het onderstel. Daarbij bleef het munitieluik in de gevechtstank gehandhaafd. In het rupsonderstel was de munitieopslag-capaciteit voor 61 granaten aanwezig. Voor de gevechtstank Centurion Mk 7 was geen montrailer beschikbaar.

Gevechtstank Centurion Mk 7/2.

De basis is een gevechtstank Centurion Mk 7 waarbij de 20-pounder vuurmond is vervangen door een 105 mm vuurmond. Beide versies van de Mk 7 zijn door de legerleiding enkel toegewezen aan mobilisabele

Monotrailer, gevechtstank Centurion.

Tijdens een verplaatsing onder terreinomstandigheden liep het brandstofverbruik van de gevechtstank Centurion onacceptabel hoog op. In samenspel met de kleine interne brandstofvoorraad was de actieradius beperkt. Bij een terreinverplaatsing onder terreinomstandigheden kwam overbrugde afstand per liter verbruikte brandstof neer op van 0,10 kilometer. Op de weg bedroeg dit 0,18 kilometer per liter verbruikte brandstof. De gevechtstank Centurion Mk 5 en Mk 5/2 telde twee brandstofreservoirs met respectievelijk een inhoud van 282 en 368 liter. Uit tactisch oogpunt was en bleef de kleine actieradius een onwenselijk situatie. Om het rijbereik te vergroten was een éénwielige brandstofaanhanger, met een opslagcapaciteit van 240 US Gallon [919 liter] brandstof voor de Centurion ontwikkeld. Onder de officieel Britse typebenaming: Mono-trailer, Feul, Mark I komt medio 1952 deze éénwielige brandstofaanhanger ter beschikking.

Gemechaniseerd genie-uitrustingsmaterieel.

In de periode 1962 en 1965 werden vierendertig Centurion Mk 5 gevechtstanks onttrokken aan het bestand gevechtstank. Voor het vrijmaken van de daartoe benodigde gevechtstanks werden onder meer mobilisabele 208 en 209 Tankbataljon. Beide tankbataljons waren maar voor een deel gevuld met de noodzakelijke uitrustingsstukken. Zeventien onderstellen werden omgebouwd tot brugleggend

Brugleggend rupsonderstel Centurion.

Voorafgaande aan de ombouw diende te worden onderzocht of het onderstel van de Centurion gevechtstank over voldoende draagkracht voor de Amerikaanse schaarbrug beschikte. In de periode van 8 tot en met 22 september 1962 werd een Centurion rupsonderstel aan een aantal testen onderworpen. De bevindingen waren vastgelegd in Rapport DB nr 048 – 11 /A, Conf getiteld; Oriënterende beproeving van de Centurion tank met ballast “Brugleggende tank” gedateerd 25 september 1962. De belangrijkste conclusie in het beproevingsrapport was dat het Centurion rupsonderstel geschikt was als dragend rupsonderstel voor de schaarbrug. Als voorbehoud diende de onderhoudsinterval wel te worden verkort. Als eerste werd de KX-10-06

Gevechtstank Centurion met bulldozeruitrusting Mk 3.

Afb. 09:

Beproeving van het rupsonderstel gevechtstanks Centurion KX-12-57 als toekomstige brugleggend rupsonderstel Centurion.
[Bron: Geschiedkundige Verzameling Regiment Technische troepen]

Ook de gevechtstank Centurion met bulldozeruitrusting was een Nederlandse vinding. Bij de bulldozertank werd een gevechtstank Centurion gecombineerd

Bergingstank Centurion Mk 2 ARV.

Ten tijden van de instroming van de gevechtstank Centurion en in de eerste fase dat de gevechtstanks Centurion operationeel beschikbaar waren, beschikte de Koninklijke Landmacht slechts over een beperkte

eenheden. De reden daarachter was het gebruik van componenten en bevestigingsmateriaal welke niet in overeenstemming waren met de reeds in gebruik zijn gevechtstank Mk5 en het rups bergingsvoertuig.

Afb. 08:

Brugleggend rupsonderstel Centurion.
[Bron: onbekend]

rupsvoertuig. Daartoe was in Amerika de voor de Amerikaanse M48 Patton II ontwikkelde schaarbrug aangekocht. De overige zeventien gevechtstanks werden omgebouwd tot een gevechtstank met dozerbladinstallatie.

omgebouwde tot brugleggend rupsonderstel Centurion. De toegepaste hydraulisch te lanceren aluminium schaarbrug kende een overbruggingsafstand van 18,288 meter bij een eigen lengte van 19,202 meter. Vanuit het gepantserd rupsvoertuig is de voertuigbemanning in staat de schaarbrug binnen drie minuten te lanceren. De schaarbrug met een eigen massa van 14,470 kilogram kende een draagvermogen 60.000 kilogram. Dit was ruim voldoende om de gevechtstank Centurion te kunnen dragen. De noodzakelijke hydraulische apparatuur, welke benodigd was om de schaarbrug te lanceren en weer op te nemen, was gemonteerd in de ruimte die vrij kwam nadat de gevechtskoepel was gedemonteerd.

met een bulldozeruitrusting van de buiten dienst gestelde bulldozertank M4 Sherman. Het betrof het Blad, Bulldozer: M1, v/gevechtstank M4 en M4A1, m/verticale loopwiel-ophanging, nsn3830-17-600-3492. Voordat het dozerblad kon worden gemonteerd aan het rupsonderstel van de gevechtstank Centurion diende het bulldozerblad te worden verbreed. Het dozerblad was scharnierend in het verticale vlak aan het onderstel bevestigd en werd hydraulisch bediend. Daartoe was een mechanische aangedreven tandwielpomp gemonteerd. De aandrijving van de hydraulische pomp vindt plaats door middel van de rechter V-riemen welke de koelventilator aandreven. De gevechtstank Centurion met dozeruitrusting was in eerste instantie nog bewapend met het 20 pounder kanon. Begin /midden jaren zeventig werd de 20 pounder bewapening verwijderd en de gevechtskoepel op het rupsonderstel gefixeerd. Als reden voor de modificatie werd aangevoerd de munitievoorraad voor de 20-pounder. Deze zou voor een belangrijk deel zijn verbruikt. De nog aanwezige voorraad was noodzakelijk voor de nog aanwezige gevechtstank Centurion Mk5 en Mk 7 uitgerust met het 20-pounder kanon. Door het demonteren van de bewapening kwam in het gevechtscabine meer ruimte ter beschikking voor de tankbemanning en hun uitrusting.

bergingscapaciteit. De bergingscapaciteit omvatte een aantal verouderde bergingstanks M32 Sherman. Er zijn twee bronnen die, een aantal van twintig exemplaren bergingstanks M32 Sherman vermelden.

Het aantal van twintig exemplaren kan als volgt worden onderverdeeld: vier maal M32 TRV, zes maal M32B1 TRV en tien maal M32B1E9 TRV. Onder de M32B1E9 TRV bevinden zich er een aantal met VVSS veersysteem welke werden aangeduid als M31A1B1. Deze M32 beschikte over onvoldoende capaciteit om een gestrande gevechtstank Centurion naar behoren te kunnen bergen. Hierdoor ontstond er bij de KL een behoefte aan een zwaardere bergingstank.

Bij de bergingstank Centurion is het rupsonderstel voorzien van een vaste hoekige gepantserde opbouw. Om de voertuigbemanning de

bergings-werkzaamheden naar behoren te kunnen laten uitvoeren, was de bergingsvoertuig uitgerust met een lierinstallatie en grondankers. Deze lierinstallatie kende een trekkracht van 31.000 kilogram, dit bij het gebruik van een enkele kabel. Door gebruik te maken van de aanwezige katrollen, kan de trekkracht kon tot 90.000 kilogram worden opgevoerd. Voor het verslepen van het defecte materieel werd gebruik gemaakt van een triangel. Met het gebruik van de triangel ontstaat een vaste verbinding tussen bergingstank en de te verslepen defecte gevechtstank.